

MÜRŞİDİMİZ, HOCAMIZ MEHMET ZÂHİD KOTKU

Eûzü billâhi mineş-şeytânir-racîm

Bismillâhir-rahmânir-rahîm.

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh kemâ yen-beğî li-celâli vechihî ve li azîmi sultânih. Vesselâtü vesselâmü alâ seyyidinâ ve sene-dinâ ve tâci ruûsinâ ve kurreti uyûninâ ve tabîbi kulûbinâ Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaine't-tayyibîne't-tâhirîn.

Emmâ ba'd:

Çok sevgili, çok değerli misafirlerimiz, kardeşlerimiz!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı gönlünüzce dünyada âhirette üzerinize olsun. Allah cümlelerinizi iki cihanda umduklarınıza erdirmiş, korktuklarınızdan uzak eylesin, kurtarsın.

Dünya üzerinde çeşitli toplumlar var, bu toplumların çeşitli inançları var. Siz yurt dışında çalışan kimseler olduğunuz için bu olayı Türkiye'dekilere göre daha yakından biliyor-

sunuz. Başka dinlere mensup insanlarla belki komşusunuz; Çinliler'den, Filipinliler'den, Malezyalılar'dan, Aborjinler'den, hıristiyanlardan, yahudilerden haberdarsınız.

Dinler çok ama dinlerin çoğu batıl, yani boş, faydasız, insana maddî-mânevî, dünyevî-uhrevî bir kazanç sağlayamıyor; sağlayamaz, sağlayamayacak kadar boş.

Düşünün ki ineğe tapmakta ne fayda olur? Düşünün ki kobra yılanına tapınmaktan ne fayda olur? Düşünün ki haça tapmaktan ne fayda olur? Düşünün ki insanın kendisinin imal ettiği bir şeklin karşısında tapınmasından ne fayda olur? Konuşmayan, hareket etmeyen, iradesi olmayan, vursan vurulan, kırsan kırılan şeylerden ne fayda gelir?

Dinler çok ama çoğu batıl. Bir kısmı da fosil.

Fosil dediğimiz şey nedir? Neyi kastediyorum?

Bakıyorsunuz kumların, sert toprakların, hatta kayaların arasında taşlaşmış bir yaprak şekli görüyorsunuz. Yaprak fosili, yani taşların arasında kalmış, zamanla sıkışmış. Kumun,

taşın içinde bilmem hangi devirden kalma bir böcek, bir hayvan görüyorsunuz. Fosil yani, canı yok. Bir zaman canlıymış ama şimdi taşın arasında sadece şekli kalmış. Dinlerin bir kısmı bu mânada fosil. Kelimeyi beğenerek, özenerek seçtim ve öyle bilerek kullanıyorum; dinlerin pek çoğu fosil, pek çoğu batıl.

Hak din İslâm!

Acaba ben anadan, babadan, dededen elhamdülillah müslüman olduğum için mi “Hak din İslâm!” diyorum?

Hayır, profesör olduğum için diyorum. Başka milletleri, başka dinleri tanıdığım, incelediğim için diyorum. Sadece ben demiyorum, hıristiyan olarak yaşamış, büyümüş, yetişmiş bir insan da diyor. Misal, Maurice Bucaile. Misal Roger Garaudy; yahudi olarak yetişmiş, büyümüş, sonra müslüman olmuş, Mekke’ye gitmiş. Muhammed Esed, *Yolların Kesiştiği Yerde İslâm* kitabını yazan, yahudi, haham çocuğu, haham torunu, o söylüyor. Bir yahudi kızı olan Meryem Cemile söylüyor; yahudi olarak çeşitli merhalelerden geçmiş, üniversitede okumuş, felsefe okumuş, dinler tarihini okumuş, müslüman olmuş. Ben söy-

lemiyorum, herkes söylüyor. Akli olan, araştırma yapan, konuyu merak eden, vicdanı olan, doğruyu söyleyen herkes söylüyor; hak din İslâm!

İsterse söylemesin, isterse cümle cihan halkı inkar etsin; Allah söylüyor.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

*Inne'd-dîne inde'llâhi'l-İslâm.*¹ “Allah’ın kabul ettiği din İslâm!”

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

*Ve men yebteği ğayre'l-İslâmi dînen fe-len yukbele minhü.*² “İslâm’dan başka din seçenlerin Allah o gayretini kabul etmeyecek!”

Etmeyeceğini bildiriyor.

Öyle değil mi hafız!

Ve men yebteği ğayre'l-İslâmi dînen fe-len yukbele minhü. O din ondan kabul olmayacak!

¹ 3/Âl-i İmran, 19.

² 3/Âl-i İmran, 85.

“Yâ Rabbi, ben sana budist olarak geldim.”

Defol, cehenneme!

“Yâ Rabbi, ben sana brahmanist olarak geldim, Çinli olarak geldim. Ben ruhlara taparım. Ben şeytana taparım...”

Şeytana tapan bile var. Ne kafalar var bu dünyada, ne yamuk kafalar var!..

Yok mu? Okumuyor muyuz, görmüyor muyuz? Tenasül aletine tapan var, yok mu? Ansiklopedileri açarım, gösteririm.

a. Hz. İsa'ya da tapılmaz. Hatta Hz. Muhammed'e de tapılmaz.

Âlemlerin Rabbine kulluk edilir!

Inne'd-dîne inde'llâhi'l-İslâm. Elhamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamd Allah'a aittir, âlemlerin Rabbi olan Allah'ındır. İbadet O'na layıktır. Kulluk O'na yapılır. O'ndan gayriye yapılan saygılar, sevgiler, el bağlamalar, el pençe divan durmaların hepsi boştur, hepsi yanlıştır, hepsi yalandır...

en-Nâsu niyâmun izâ mâtû intebehû. Millet, insanlar, beşeriyet uykudalar, uyuyorlar.

Bu uykudan uyanış ne zaman? Bu uyuyanların bu uykudan uyanması ne zaman?

Ve izâ mâtû. Öldükleri zaman. *Intebehû.* O zaman uyanırlar ama iş işten geçer.

“Misali var mı hocam?”

Evet var. Tabi var.

“Ben Mısır’ın tanrısıyım” diyen Firavun...

أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي

E leyse lî mülkü mısra ve hâzihi’l-Enhârü tecrî min tahtî. “Mısır’ın egemenliği, şu ayacağımın dibinde akan nehirler benim değil mi?”³

“Benden başkasını tanrı edinirseniz sizi parça parça parçalarım, kollarınızı keserim, bacaklarınızı keserim!” diyen Firavun...

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى

Fe-kâle ene rabbükümü’l-a’lâ. “Ben sizin en yüce tanrınızım!”⁴ diyen Firavun...

Çünkü başka tanrılar da var; köpek tanrısı var, köpek başlı İris var, timsah tanrısı var,

³ 43/Zuhruf, 51.

⁴ 79/Nâziat, 24.

Horus adlı Mısır Havayollarının amblemi olan kafalı bilmem ne tanrısı var.

Yuh! Yuh size be! Ne biçim insansınız? Ne biçim aklınız var yahu? Yazıklar olsun be!

Sizi Allah yaratmadı mı?

Allah yarattı.

Size rızkı Allah vermiyor mu?

Horus'tan mı, İris'ten mi alıyorsunuz rızkı?

Bu ağaçları açtıran, bu çiçeklere bu güzel renkleri veren, bu kokuları veren, bu gıdaları yaratan, yeri göğü yaratan Rabbü'l-âlemîn değil mi? Bizi yaratan O değil mi?

Niye O'na ibadet etmiyorsunuz?

Ey kafirler, ey zalimler, ey en büyük zalimler, ey en büyük müşrikler!

Inne'd-dîne inde'llâhi'l-İslâm! Allah'ın kabul ettiği geçerli din İslâm.

Çarlık zamanından kalma çarşaf gibi paralar, banknotlar gördüm. Götür bakalım bankaya, ne olacak? Kime verersen ne olur yani? Hükmü geçmiş. Kaddafi Libya'da devrim yaptı, devrimden önceki paraları götür baka-

lım ne olacak? Kıymeti yok, hükmü geçti, boş, batıl.

Allah indinde makbul olan din İslâm.

Muhterem kardeşlerim.

İslâm oluşunuzun kıymetini bilin. İzzetinizi bilin. İslâm'ı korumanız gerekiyor, korumasını bilin. Kendinizi de korumanızı bilin, çoluk çocuğunuzu da korumanızı bilin. İslâm'dan ayağınızı kaydırmayın, doğru yoldan sapmayın. Hayatınız kaymasın, âhiretiniz mahvolmasın.

Allah indinde hak din İslâm da müslümanların çoğu İslâm'ı biliyorlar mı? Yaşıyorlar mı? İslâm'ın güzelliklerinden haberdarlar mı?

Maalesef değil! Birçok müslüman ot gibi yaşıyor! Bir kısmı da it gibi yaşıyor! Bir kısmı da at gibi yaşıyor!

Müslümanca yaşayan, İslâm'ı bilen, Allah'ı bilen, Kur'an'ı bilen, sünneti bilen, Allah'ın rızasına uygun yaşayan insanları çevrenizde gösterin, “Şu adam” deyin. “Şu adam mübarek adam.” deyin. “Şu adam güzel adam.” deyin. “Tahmin ediyorum ki şu adamı Allah sever.” deyin, göreyim! Gösterin cami-

lerde, gösterin İslâm ülkelerinde, gösterin Avustralya’da... Kaç tane? Kaç kişiyi göstereceksiniz? Vicdanınız el vererek, kâni olarak, “Tamam, bu adam Allah’ın sevgili kuludur.” diye kaç kişiyi gösterebilirsiniz?

Pek çok kimse İslâm’ın kıymetini bilmiyor. Müslüman ama İslâm’ın kıymetini bilmiyor. Hatta özür dileyerek söyleyeyim, biz bile bilmiyoruz. Çoğumuz İslâm’ın kıymetini bilmiyoruz. Onun için “müslümanım” diyen insanlar çeşit çeşit, farklı farklı... Zamâne Müslümanlığı çeşit çeşit...

b. İslâm’ı Güzel Yaşayan İnsanlar: Ashâb-ı Kirâm

Allah’ın bizden istediği Müslümanlık zamane Müslümanlığı mı? Şu Müslümanlık mı? Şu kepaze, rezil, perişan Müslümanlık mı?

Hayır!

İslâm’ı güzel yaşayan insanlar ashâb-ı kirâm idi, Peygamber Efendimiz idi, asr-ı saadetin mübarekleri idi. Dünyaya kıymet vermiyorlardı, geceleri uyku uyumuyorlardı, ibadet ediyorlardı, Allah yolunda cihat ediyorlardı, Allah’tan korkup tir tir titriyorlardı. Her işlerini Allah’ın rızası için yapıyorlardı.

Bizden çok farklı insanlardı, sahâbe-i kirâm *rıdvânullâhi aleyhim ecmaîn*. Gerçek Müslümanlık onlarda, evliyâullahta. Herkes gerçek müslümanı bulamıyor, göremiyor.

Elhamdülillah ben âciz, nâçiz kardeşiniz ve benim emsalim, ihvânımız öyle bir zâtı tanıdık;

Hocamız.

Çok profesörler tanıdım, çok ünvanları şişirilmiş insanlar bilirim, reisicumhur Süleyman Demirel'den parti başkanlarına, bilmem kimlere, bilmem kimlere kadar pek çoğunu bilirim. Onlar da beni bilir. Yurt dışından başka kimseleri de bilirim. Kayınpederim olduğu, hocam olduğu için söylemiyorum. Özlediğiniz zaman, istediğiniz zaman “İyi bir müslüman görsem.” diye, “Tam bir müslüman görsem, dört dörtlük, yüzde yüz sâfi, tam bir müslüman görsem.” dediğiniz zaman bu işin ne kadar zor olduğunu anlarsınız ve öyle insanların ne kadar az olduğunu anlarsınız.

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Çok çeşitli müslümanlar var; giyimleri farklı, hareketleri farklı... Öğleden önce,

Hayrettin kardeşim Endonezya'ya gitmiş gelmiş, oradaki müslümanları anlattı. Ben iki hafta önce Mekke-i Mükerreme'deydim, orada çeşit çeşit müslümanları biliyorum. İran'ı biliyorum, Pakistan'ı biliyorum, vesaireyi biliyorum.

Hangi Müslümanlık en güzel?

Hiç şüphesiz, sahabe Müslümanlığı, sünnete uygun Müslümanlık, Kur'an'a uygun Müslümanlık en güzel Müslümanlık.

İşte bu güzel Müslümanlığın adı takvâ yoludur. Çok müslüman var ama müttakî müslümanlar güzel müslümanlardır. Yani takvâlı, takvâ ehli, Allah'tan korkan, vicdanlı, insaflı insanlar iyi müslümanlardır. Çünkü *re'sü'l-hikmeti mehâfetullah*; iyi insan olmanın kaynağı, başı Allah'ı bilip, Allah'tan korkmaktan başlıyor. Çünkü "Rabbim beni hesaba çekecek." diyor insan, korkuyor. Korktuğu zaman müttaki müslüman oluyor. "Acaba benim halim nasıl olacak? Ben öldüğüm zaman ne olacağım acaba?.. Acaba Rabbim bana ne diyecek âhirette? Acaba 'Ben buyurdum da sen benim buyruklarımı niye tutmadın?' derse ne cevap vereceğim? Acaba 'Şu şu şu işleri de

yapman gerekiyordu, niye tembellendin, yapmadın?’ derse ne olacak?”

Acaba sureti domuz-hıncır suretine dönerse ölünce kabirde ne olacak insan?

Herkes korkuyor. Yani korkan korkuyor, ayağını denk alıyor. “Yok kardeşim, ben o işi yapmam kardeşim. Yok, vazgeçtim kardeşim, ben o yola gitmeyeceğim.” diyor. Yani Allah korkusu insanı iyi kul olmaya döndürüyor, fedakârlığa döndürüyor, hatta canını vermeye kadar götürüyor. Şehit olmaya kadar razı oluyor.

“Nereye gidiyorsun yahu böyle eline silahı almışsın, nereye gidiyorsun?”

“Savaşmaya gidiyorum, Afganistan’da Ruslar saldırmış kardeşlerime, savaşmaya gidiyorum.”

“E ölürsün yahu...”

“Ölmeye gidiyorum, öleyim diye gidiyorum. Zaten ölmek için gidiyorum. Şehitlere Allah cenneti verecek, sorgu sual olmayacak diye bari öleyim diye gidiyorum. Kusurum çok diye gidiyorum...”

İsveç'te birisiyle tanıştım, bir Arap müslüman kardeşimiz. Birkaç sene sonra bir daha gördüm, koltuk değneği ile, ayağının bir tanesi yok, topal... *Selamun aleyküm* dedim, içim burkuldu, soramıyorum da... Sesim düğümlendi boğazımda, çatlaklaştı sesim...

“Afganistan'a gittim hocam, bacağımı orada kaybettim. Feda olsun... Bacağım feda olsun, canım feda olsun...” dedi.

Bir mübarek insan gördüm Laleli'de. Bir doktora gitmiştik, bir gözü kör.

“Ne oldu bir gözüne?” dedim.

“Ben Allah'ın kusurlu bir kuluyum” dedi, “bana bir göz bile fazla” dedi.

Allah'tan korktu mu insan güzel insan oluyor. Onun için güzel insan olmanın, güzel müslüman olmanın yolu takvâ yolu.

İşte Hocamız *rahmetullahi aleyh* takvâ yolunun sultanlarından idi.

Ben onun reklamını yapacağım da ne olacak?

Zaten Allah yapıyor. Zaten vermiş şânı, şöhreti...

Sadece burada mı anılıyor Hocamız?

Saat akşam kaçta Amerika'ya konuşma vereceğim, Türkiye'ye konuşma vereceğim, dünyanın her yanında anılıyor...

Kaç kişiye nasip olur böyle sevgiyle anılmak?

Şimdi duasını yapacağız, kaç kişi hatim okumuş, kaç kişi ne dualar yapmış göreceğiz. Vefatının 19. yılı. Kabrini bile unuturlar, evlatlar bile unutur insanın kabrini. 19 yıl geçmiş, ne mecburiyeti var milletin anmaya? Allah *celle celâlüh* andırıyor, zikrettirtiyor.

E biz niye toplandık, yani bir adam için toplanma olur mu?

Olur. Çünkü salih insanların anıldığı yere Allah'ın rahmeti iner. Buraya rahmet iniyor. Ağlamanız ondan. Ağlamam ondan. Ağlamazsınız her zaman... Kalpler katı olduğundan insan kolay ağlayamaz. Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki;

وَإِذْ كُرِّفِي الْكِتَابِ مَرِيْمَ

Vez'kür fi'l-kitâbi Meryem. “Kitapta, Kur'an'da Meryem'i de an.”⁵

Meryem kim?

Meryem bir salih hatun, cennet hatunu, cennetlik bir hatun. “An” diyor, neden?

Cennetlik, iyi insanlar anılır da ondan. Allah “an” diyor.

Ve'zkür. “Hatırla, an, zikret, yâdet.”

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى

*Vez'kür fi'l-kitâbi Musa.*⁶

وَاذْكُرْ أَهْلَ عَادٍ

*Vez'kür ehâ âdin.*⁷ Hud aleyhisselam'ı kastediyor.

Yani anmak Kur'an'da bize tavsiye edilen bir şey. Peygamberleri anacaksın, hatırlayacaksın, tanıyacaksın, seveceksin. Salihleri tanıyacaksın, seveceksin, yanlarında olacaksın. Salihlerle beraber olacaksın.

⁵ 19/Meryem, 16.

⁶ 19/Meryem, 51.

⁷ 46/Ahkâf, 21.

وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

*Ve kûnû mea's-sâdikîn.*⁸ Sadık kullarla beraber olacaksın. Doğru sözlü, doğru özlü kullarla olacaksın. Arkadaş seçeceksin, temiz insanlarla arkadaş olacaksın. Vefat etmişlerin de iyilerini seveceksin.

Neden?

Kişi sevdiği ile beraber haşrolunacak. Yarın âhirette kim kimi seviyorsa Allah onu onun yanına götürecektir.

c. Kişi Sevdiği İle Beraber Haşrolacak

Yuhşeru'l-mer'u mea men ehabbe. “Kişi sevdiği ile beraber yığılanacak, harmanlanacak, haşrolacak, paketlenecek, onun gittiği yere gönderilecek.”

Kiminle nereye gitmek istiyorsan onu sev.

Cehenneme gitmek isteyen gitsin strip-tizci kadını sevsin! Gitsin homoseksüel artisti sevsin! Gitsin günahkâr, imansız bilmem kimi sevsin! Cehenneme gitmek çok kolay. Vasıta ücreti bile istemezler insandan, bırakıverdi

⁸ 9/Tevbe, 119.

mi kendini zaten cehenneme yuvarlanır gidersin. Gayret göstereceksin. Cennetin yolu yokuşta, sarp yerededir. Cennetin yolunda yürümek zordur. Cehenneme zaten kendini salıverdi mi gidersin.

Salih insanları seveceksin. Hayatında seçeceksin. Arkadaş seçeceksin. Çünkü kişi refikinden azabilir, azar.

Azmak ne demek?

Sapıtmak demek. Bir kimseyle arkadaş olur, o arkadaş ona der ki;

“Gel bu akşam ben senin paralarını çekiyorum, meyhaneye gidelim, kafayı çekelim.”

Paralar ondan. Bak ne arkadaş, ne fedakârlık yapıyor... Paralar ondan, seni meyhaneye götürür.

Avustralya hükümeti Melbourne’de çok büyük bir kumarhane yapmış, değil mi? Bütün Melbourne’nun köprülü möprülü, alangirli yolları için iki milyar dolar harcamış. Kumarhane için de iki milyar dolar harcamış. Orada o köprülerin yanında meşhur kumarhane, koca koca binalar... Allah kimseye içine girmek nasip etmesin.

Oraya giriyor adam, evini barkını, işini, parasını pulunu, her şeyi kaybediyor, intihar ediyor. Etsin. Kumarhaneye para geliyor ya, birileri kazanıyor ya... Yuvalar yıkılıyor, yıkılışın. Bir arkadaş seni alır, kumara alıştıırır...

Bir yere gittik, bir arkadaşın bir dükkânının açılışına. Daha önceki sahibi satmış, niye satmış? Kumara alıştığı için satmış. Dört tane dükkânı varmış, şu kadar borca batmış, ondan sonra da kaçmış. Ha, işte kötü arkadaşlarla ahbaplık, arkadaşlık insanı böyle eder.

İstersen onları sev. İstersen salihleri, peygamberleri, evliyâullahı sev. O zaman da onlarla beraber olacaksın.

Sevban *radıyallahu anh* bir gün -beni çok duygulandırıyor, sizi de duygulandırır- Peygamber Efendimiz'in yüzüne bakıyordu. Peygamber Efendimiz dedi ki;

“Ne oluyor?”

Birisi hayran hayran yüzüne bakıyor. Herkes de bakamıyordu. Birçokları da Resûlullah'a saygısından başını kaldıramayıp böyle duruyordu. Mescide geldiği zaman herkes

Resûlullah'ın yüzüne bakamıyordu ama o bakıyormuş.

“Ne oluyor Sevban?” diyor.

“Yâ Resûlallah, anam babam, canım sana kurban olsun. *Etemetteu bi'n-nazari ileyke yâ Resûlallah*. Senin gül cemaline bakarak zevkten zevke giriyorum, nemalanıyorum, istifade ediyorum, nimetleniyorum yâ Resûlallah.” diyor.

Yüzüne bakmak, gül cemaline bakmak bir devlet, bir saadet...

“Ama yâ Resûlallah, şimdi bakabiliyorum da ölünce, âhirette sen Makâm-ı Mahmûdun sahibi...”

Beşeriyetin en yüksek insanının en yüksek makamı, Makâm-ı Mahmud.

Cennette en yüksek makam neresi?

Makâm-ı Mahmud.

Sahibi kim?

Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem*.

“Sen Makâm-ı Mahmud'un sahibisin yâ Resûlallah, bense bilmem ki cennete girecek

miyim? Girsem bile sen nerede, ben nerede yâ Resûlallah... Orada göremeyeceğim diye onu da düşününce üzülüyorum yâ Resûlallah.” dedi.

O zaman Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurdu ki;

“Ya Sevban, âhirette Allah kişiyi sevdiğinden ayırmayacak, kişi sevdiği ile beraber olacak. Kimi seviyorsa onunla beraber olacak. Sen de benimle beraber olacaksın.”

Bütün sevenler sevdikleri ile beraber olacak, müjdeler olsun! *Ve beşşiri'l-mü'minîn*. Müjdeler olsun ki eğer Allah'ı seviyorsan Allah'la olacaksın, Resûlullah'ı seviyorsan Resûlullah'la olacaksın, evliyâullahı seviyorsan evliyâullahla beraber olacaksın.

“E onun mertebesi yüksek, benimki aşağı...”

Allah çıkartacak yanına, getirecek yanına, beraber edecek. Peygamber Efendimiz'in müjdesi var, öyle olacak.

Onun için salih kimseleri sevmemiz lazım. Sevmek için de anlatmak lazım. Ya göreceksin, seveceksin, ya da gördüğünce bal-

landıra ballandıra birisi anlatacak da sen de ağzını şapırdatacaksın.

Öyle bir insandı. Yanında durulmaya doyulmayan bir insandı. Yüzüne bakılmaya doyulmayan bir insandı. Sohbetinin tadına doyulmazdı. Konuştuğu zaman tüylerimiz ürperirdi. Hutbede, hutbe okurken başımızı kaldıramazdık. Öyle heybetliydi ki sanki İslâm ordularının başkomutanı gibiydi hutbedeyken. Kağıt mağıt olmazdı elinde; kağıt mağıt olmadan, irticalen, yani hemen o anda öyle konuşurdu, mest olurduk, mahvolurduk, mum gibi erirdik, herkes erirdi.

d. Ali Rıza Sağman

Ali Rıza Sağman vardı, meşhur Sağman tecvidini yazan, meşhur, sesi güzel, hafız bir zat, Allah rahmet eylesin. Ziyaretine gitmiştik de, işte “Ben Mehmed Zahid Efendi’nin damadıyım...” İlk söylediği, yani en kendisini etkileyen şey;

“Mübareğin hutbeleri ne celalli olurdu, ne kadar haşmetli, ne kadar tesirli olurdu...”

Konuşmaları öyleydi. Sonradan okudum ki kitaplarda, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz de hutbelerde öyleymiş.

Yani tam Resûlullah gibi, hutbesinde de öyle. Vız vız vız vız, vır vır vır vır, dır dır dır dır...

“Ne dedi hoca efendi?”

Cuma günü oldu mu cemaat imam hutbe-ye çıktı mı uyuyor. Şeytan uyutuyor. Şeytan dolaşmıyor mu? “Hadi uyu” diyor, rahat bir yere otur, arkanı bir yere yasla, direğe veya duvara yasla, yanındaki dirsek vurmasa horultusundan cemaat rahatsız olacak, uyuyor. Uyumuyor mu, görmüyor muyuz? Kendimize de gelmiyor mu uyku? Ama gel de bakalım Hocamız’ın hutbesinde uyuyun! Tüylerimiz diken diken olurdu, bakamazdık. Sanki bize kızıyor gibi gelirdi. Öyle celalliydi.

Ama lokum gibiydi. Turkish delight, lokum gibi bir insandı. Pembe lokum gibiydi, o kadar yumuşaktı. Hiç kimseye kırmazdı, üzmezdi, çok tatlıydı. Ama hutbesinde öyleydi *rahmetullahi aleyh*. Evliyâullahın her hali Resûlullah’ın haline uygun hale geliyor.

Medine-i Münevvere’de yaşlı bir paşa, ordunun paşası yani, “general” diyorlar ya falancalar, işte o, paşa yani, bana güzel koku verdi. Ziyaretine gittik, adam yaşlı, emekli olmuş. Koku verince ben sağ elimi uzattım.

“Sağ değil.” dedi.

Ne?

“Sol.” dedi.

Ben yine sağımı uzattım.

“Yok, sol el.”

Hani sağcıyız ya, ashâbi'l-yemin, sağı uzatıyorum.

“Yok, solu uzatacaksın.”

Baktım adam celalli, paşa ya... İlle solu uzattırıyor bana, uzattım artık, mücadele edemedim. Adamın evine ziyarete gittik, duasını alalım, yaşlı mübarek diye. Dedi ki;

“Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz sol eline alırdı, sağ elinin parmağı ile oradan kokuyu alır, kaşlarına, bıyıklarına oradan sürerdi.”

İyi bir şey öğrenmiş olduk yani. Sağ elimizi uzatıyorduk ama demek usul böyleymiş. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* böyle yaparmış diye öğrenmiş olduk.

Sonradan Hocamız'ın şeylerini karıştırırken bir de baktım, öyleymiş, Hocamız da öyle

tavsiye ediyor. Yani sünnet-i seniyyeye uygun.

Diyebilirim ki; “Takvâ yolunun sultanı idi.” Kesin...

Diyebilirim ki;

“Asrımızda sünnet-i seniyye-yi nebeviyenin ihyâ edicisi idi.”

Çünkü unutulmuştu pek çok sünnetler, biz ondan gördük. İçinizde benim yaşımda olanlar azdır belki, ben bayağı yaşlandım, yıllar hızlı geçiyor.

Hangi camide sabah namazından sonra işrak vaktine kadar beklendiğini gördünüz?

Soruyorum, yaşlılar düşünün. Hangi camide sabah namazından sonra camiden çıkılmayıp, pabucu kapıp kaçmayıp... Gel buraya yahu, nereye kaçırıyorsun? Yallah, işim var, okul var, mektep var, yatak var, yorgan var, istirahat var, yastık var...

Hangi camide sabah namazından sonra camiden dışarı çıkılmayıp oturulduğunu gördünüz?

Allah aşkına birisi kalksın, söylesin yaşlılardan, gördünüz mü? Hiç görmemiştir kimse. Ben daha parmak kaldırmadan söyleyeyim, Hocamız'dan öğrendik.

Hocamız'dan öğrendik ama Hocamız yeni bir şey mi çıkarttı?

Hayır. Meşhur altı hadis kitabından birisinin yazarı olan büyük hadis alimi İmam Tirmizî'nin Enes *radiyallahu anh*'ten rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf var. O hadîs-i şerîfte buyuruyor ki Peygamber Efendimiz;

“Kim sabah namazını camide cemaatle kılsa...”

Erkek adam camide cemaatle kılar. Hanımlar evde kılar. Erkek adam sabah namazını, yatsı namazını camide cemaatle kılar.

Niye bastıra bastıra söylüyorum?

Coburg semtindeki Fatih Camii'ne gittim, 12 kişi saydım. *Moore Street*'te yani o caminin caddesinde yüz tane müslüman vardır. Civarda daha fazla vardır. Caminin asıl cemaati çok daha fazladır.

Evinde kılıyor.

Olmaz.

Yarın yine Coburg Camii'ne gideceğim. Erkek adam sabah namazını, yatsı namazını camide kılar, hanımlar evde kılar.

“Tamam, peki hocam, doğru, haklısın. Biraz takılıyorsun bize, hakkın var, tamam...”

Ne demiş burada? Güzel çıkartmışlar bu Ak yayını. Yurttaki öğrencilerden bir tanesi rüya görmüş, kendi hatırasını anlatıyor burada. Ne diyor?

“Ben yurttta kalırken sabah namazına kalkmakta tembelleniyordum.” diyor hatırasında. Kalkamıyor ya insan, şeytan da bazen aldatıyor. Mesela beni nasıl aldatmak istedi, kendi hayatımdan bir tane misal söyleyeyim. Belki siz de başka misalleri bulacaksınız. Kalkıyorum, abdest alıyorum, güzelce namazı kılıyorum. Oh rahat abdest aldım, namaz kıldım; tam o sırada birisi beni namaza kaldırıyor. Ben diyorum ki; “Ya ben namaz kıldım...” A, bakıyorum rüya imiş. Şeytan *aley-hilla'ne* rüyada bana “namazı kıldın” diye gösterip rahat uyutmak istiyor. Ötekisi gelip beni kaldırırsa ben namazı kıldım diye uyu-

yacağım, bir de kalkacağım, bakacağım ki saat 10 olmuş, 11 olmuş. Şeytan aldatır.

Şimdi genç tabi, herhalde geç yatıyorlar, arkadaşlık, sohbet, belki ma, oyun, böyle ayak topu filan neyse, sabah kalkamıyormuş. Birisi “Sabah namazlarına kalk, tembellik yapma.” demiş. Hocanın birisi öyle demiş arkadaşa. Ondan sonra bu arkadaşı almışlar Hocamız’a götürmüşler, “İşte bir mübarek zat, hoca var, gel onun hadis dersi var.” diye götürmüşler. O da ilk defa gittiği bu hocaya bir de bakmış ki rüyada kendisine “Tembellik etme, sabah namazına kalk.” diyen hoca, Hocamız yani.

Böyle buna benzer Őeyleri kendim anlatacağım. Nereye getirmek istiyorum sözü?

Sünnet-i seniyyeyi diriltten, canlandıran bir kimse. Sabah namazı kılanı görmüşsünüzdür. Ben hiç görmemiştim. Hocamız’a kadar, Hocamız’ın sabah namazından sonra işrak vaktine kadar durup işrak namazı kıldığını gördük, öğrendik ve âdet olarak yayıldı Türkiye’nin her tarafına.

Tirmizî’deki hadîs-i şerîfi anlatıyorduk. Oradan saplama, iğneleme yaptık yani.

“Kim sabah namazını camide cemaatle kılarsa, sonra kalkıp kerahat vakti çıkınca iki rekat namaz kılarsa, böyle yaptığı için, zikirle meşgul olarak...”

Arapçasını söyleyelim, Arap kardeşlerimiz de bilsin:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve sellem kemâ revâhu't-Tirmiziyyu an Enes radiyallahu anh ve hassene:

Men salle'l-fecre fî cemaatin sümme kade yezkürüllah hatta tatlau'ş-şems sümme sallâ rek'ateyn kânet lehû ke-ecri hacetin ve umretin tammetin tammetin tammetin.

“Kim sabah namazını camide cemaatle kılarsa, sonra oturup Kur'an'la, zikirle, ilimle, irfanla meşgul olup vaktini geçirirse, sonra güneş doğup da kerahat vakti geçtikten sonra kalkıp iki rekat namaz kılarsa camide, o zaman tam tam tam bir hac ve umre sevabı kazanır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Ama kim yapıyordu?

Hiç kimse yapmıyordu. Hocamız yapıyordu. Yapmayı bize öğretti ve yaydı. Şimdi pek

çok camide yapılıyor. Hatta Coburg Fatih Camii'nde...

Bu nedir?

Bir sünneti ihya etmektir, yani unutulmuş bir sünneti tekrar yapmaktır.

Peki sünneti ihya etmenin mükâfatı nedir?

Ümmetin bozulduğu zamanda bir sünneti ihya edene şehit sevabı veriliyor. Hocamız çok sünnetleri ihya etmiştir.

Tasavvuf yolunun sultanı idi.

Tasavvuf İslâm'ın özüdür. Tasavvuf İslâm'ın yaşanmasıdır, lafı değildir. İlm-i kâl, laf ebeliği değildir, ilm-i hâldir, yani halini müslüman yapmaktır. Hocamız işte bize onu öğretti. O yolun büyüğüdü.

Ben çok profesör gördüm ama böylesini görmedim. Ama profesör değil. Çok profesör gördüm ama sünneti ihya eden, İslâm'ı yaşayan ve yaşayarak başkalarına öğreten hakiki bir mürşit, hakiki bir mürebbi, hakiki bir eğitici, yetiştirici. Böyle anlatabilirim kısaca, yani nasıl anlatayım?

Kendisinin dervişliğini anlata anlata bitiremiyorlar. Kendisi dervişken dervişliğini anlata anlata bitiremiyorlar.

Kim anlatıyor?

Kendisinden tarikate giriş icazeti aldığı Ömer Ziyâeddîn-i Dağîstânî hazretleri var ya, silsilede, Dağîstanlı Ömer Ziyâeddîn Efendi hazretleri, Gümüşhânevî dergahının postnişinlerinden... Onun oğlu Prof. Dr. Yusuf Ziya Binatlı, Bursa İlahiyat Fakültesi'nin dekanlığını yapmış olan hukukçu, arif, zarif, kâmil, tatlı, hafız bir profesör. Hem hafız hem de profesör. Hafız profesör. Yaşlı başlı şeyh efendinin, Ömer Ziyâeddîn Efendi'nin oğlu, Prof. Dr. Yusuf Ziya Binatlı.

e. İnsan Derviş Olduğu Mu Güzel İnsan Olur

Ben Pazar dersi vermek için merdivenlerden camiye çıkıyorum, o da yandan geldi, “*Selamun aleyküm* hocam.” dedi. Nur içinde yatsın, Allah cümle geçmişlerimizle beraber ona da çok büyük lütuflar, rahmetler, ikramlar, ihsanlar eylesin. Ruhu şâd olsun. “Hocam” dedi, kendisi yetmiş küsur yaşında, ben de işte gördüğünüz kimseyim, camiye ders

vermeye gidiyorum. “Hocam biliyorsunuz ben de sizin ihvânınızım.” dedi, mütevazı insan. İnsan derviş oldu mu güzel insan olur. Derviş olamadığı zaman bir yerleri sivridir, sağa sola oraları batar. Dervişlikte o sivrilikler törpüleniyor da güzel insan oluyor. Talaşlar, çıkıntılar kalıptan artıklar, martıklar, onlar düzeltildiği zaman insan güzel insan oluyor. “Hocam biliyorsunuz ben de sizin müridinizim.” demişti, iltifat ediyor yani. “Dalga geçiyor” demiyorum, zarif insan, iltifat ediyor. “Estağfirullah” diyorsun ama doğru da söylüyor, bir taraftan da doğru söylüyor, yanlış değil çünkü kendisi şeyh oğlu ama şeyh değil. Şimdiki zamanın şeyhi de kaderin sevkiyle bu âciz, nâçiz kimse olmuş. “Ben senin müridinim.” diyor, tekke adabını biliyor, ukala dümbelekleri gibi değil.

Bu anma toplantısında ukala dümbeleklerine çok şeyler söyleyecektim, çok içim doluydu ama neyse kalsın bakalım, bir dahaki sefere kaldı, belki de söylemem, affederim. Ukala dümbelekleri, mürit olamamış, şeyhleri beğenmiyor. Hocasının tayinini beğenmiyor, vaazını beğenmiyor, işi yapış tarzını beğenmiyor, “Öyle şeyhlik mi olur?” bilmem ne.

Yusuf Ziya Binatlı anlattı. O tekkede yetmiş, hafızlığı orada yapmış babası şeyh efendi iken.

Hocamız *rahmetullahi aleyh* nasılmış?

Dal gibiymiş, saz gibiymiş, otuz küsur kiloymuş. Sonradan o heybet, o ayrı ama dervişken öyleymiş Hocamız. Herkes çok severmiş. “Bursalı Mehmed”, “Derviş Mehmed”. Çok severmiş. Çok tatlı anlatıyor Yusuf Ziya Binatlı, arif insan olduğu için. Derviş iken Hocamız’ı tekkenin aşçısı da severmiş çünkü sevimli insan. Allah güzel yaratmış, sevimli, zayıf.

Tekkede pilav kocaman lenger gibi, pilav lengeri, tepsi, ona konuluyor. Bir tarafına bir yumuk et koyarmış, üstünü de pirinçle örtermiş. Tekkenin aşçısı yapıyor bunu.

“Götürün bunu sofraya koyun ama şu eti sakladığım kısmı o derviş var ya, onun önüne koyun.”

“Derviş, fukaracık, çok zayıf, yesin de biraz kilo alsın.” diye tekkenin aşçısı sevdiğinden ona pilavın içinde, pirinçlerin altında saklı et gönderiyor. Tembihliyor, “Bak” diyor,

“bu tepsinin şurasını o Derviş Mehmed’in önüne koyacaksın.” diyor. Ondan sonra da tekkenin aşhanesinden bakarmış, seyredermiş vaziyet nasıl gidiyor, talimat nasıl uygulanıyor diye.

Tamam, tepsi gitti, sofraya kondu. Bursalı Derviş Mehmed’in önüne doğru etli kısım geldi. Hocamız kaşığı aldı, tekke adabına göre -büyük başlayacak, besmeleyle yenilecek- herkes bir kaşık attı, kaşık takıldı, nereye? Ete takıldı. Aşçı merakla seyrediyor, tamam eti buldu, şimdi yutacak diye... Et gelince Hocamız eti yandaki ihvâna itivermiş. “Hay Allah yahu!..” Aşçıbaşı mutfakta hoplayıp zıplarmış sinirinden, “Yahu yine yan tarafa verdi, yine yemedi kendisi.”

Çünkü dervişlikte kardeşini sevmek ve onu tercih etmek var. “Rabbenâ hep bana”, o dervişlik değil. “Hepsini bana ver yâ Rabbi. Onlara bir şey istemem. Ben yaşayayım, onlar ölsün. Ben doyayım, onlar aç kalsın.” Bu materyalist insanların düşüncesi, komünizm bu.

Komünizm herkese eşit eşit vermek mi?

Hadi oradan yalancı, palavracı..

Komünist partisinin genel sekreterinin durumu ile üyesinin durumu aynı mı?

Kimi kandırıyorsun? Birisi madende inim inim iniyor, ötekisi... Onları belki bilmezsiniz, Moskova'daki durumları da Türkiye'deki işçi sendikalarının hiç genel merkezlerine gittiniz mi? Genel başkanlarının yaşantısını gördünüz mü? İşçinin yaşantısı ile ilgisi var mı? Belki burada da öyledir, bilmiyorum.

Derviş Mehmed öyle itiverirmiş kenara...

Hocamız hakiki mürid idi, hakiki şeyh idi, hakiki mürşid idi, mürşid-i kâmil idi. Hocasının yanına bir gidermiş, bir diz çökmüş...

Bizim Ali anlatıyor ya... "Hocamın yanına giderim, bağdaş kurarım, rahat otururum, kalbimden severim." demiş ya...

Hocamız hocasının yanına bir gidermiş, bir diz çökmüş, hiç ayağını değiştirmemiş, sohbet bitip kalkıncaya kadar. Biz duramıyoruz; bir ayak değiştiriyoruz, öbür ayağı değiştiriyoruz, sırtımızı dayıyoruz, kıpırdıyoruz, bilmem ne yapıyoruz, duramıyoruz. Terbiye... Tabi ne ekerse onu biçiyor insan; sevgi-

den sevgiyi görüyor, feyiz alıyor. Sevgi ve saygıdan.

Hocamız *rahmetullahi aleyh* böyle bir mürşid-i kâmil idi.

Mürşid-i kâmil-i mükemmil ne demek?

Hem kendisi kâmil adam, hem de etrafındaki insanları terbiye edip de kemale erdirmesini başaran usta terbiyeci demek.

“E hocam çok hocalar var, şeyhler var.”

Ben de biliyorum zaten; mürit az, şeyh çok. Zaten herkes şeyh, onu ben de biliyorum da, yalnız yazar, müslüman, mücahit, gayretli, hayır hasenat sahibi Raif Cilasun, İslâmî çocuk romanları filan yazar, rahmetli bizim ihvânımızdan idi, İzmirliydi, vefat etti. İzmirli olanlar bilirler, İstanbullu olanlar da bilirler.

Raif Cilasun gitmiş Hasan Basri Çantay’a...

Hasan Basri Çantay kim?

Allah hepsine rahmet etsin, hepsinin kabri nur dolsun, hepsinin ruhu şâd olsun, hepsinin makamını Cenâb-ı Hakk daha yükseklerle

çıkartsın, sizin mevtânınızla beraber, onlarla beraber hepimizin... Âmin.

Hasan Basri Çantay, Mehmed Akif'in ahbabı, arkadaşı, mecliste zabıt katipliği yapan insan, edib, şair, hoca, Kur'ân-ı Kerîm'in mealini hazırlayan bir kimse, tanınmış bir isim Türkiye'de. Raif Cilasun gitmiş bunun yanına,

“Hocam, ben sana intisap etmek istiyorum, ben sana mürit olmak istiyorum, sana bağlanmak istiyorum.” demiş.

Eski insanlar ciddi insanlardı, bu işin şakası yok, oyuncak değil. Hasan Basri demiş ki;

“Benim öyle bir icazetim, selahiyetim yok.”

“Tamam, bir mürid de biz kazandık, bundan sonra arkası da gelir...” demiyor.

Takarız bir kavuk, alırız bir sarık, giyeriz bir cübbe, kurarız bir tekke, gel keyfim gel...

Öyle demiyor.

“Benim öyle bir selahiyetim yok...”

Dervişlik olaydı tac ile hırka,

Alırdık biz dahi otuza kırka.

Dervişlik öyle değil. Şeyhlik hiç hiç öyle değil.

“Benim öyle selahiyetim yok.” demiş.

“E o zaman bana bağlanacağım bir mürşid-i kâmilî tavsiye buyur.”

Bu benim anlattığım 40-50 sene önceki olaydır. Ben bile eskidim, Raif Efendi, onlar daha eski, benden önceki nesil onlar, ellerini öptüğüm insanlar.

Demiş ki;

“Benim iki zâta hürmetim, saygım, hüsnü zannım var. Birisi Bursalı Mehmed Efendi, Mehmed Zahid Kotku, birisi de Adanalı Sami Efendi.”

“Efendim, tercih et, hangisiyse ona gideyim, bağlanayım.”

“Yo” demiş... Eski insanların huyları bizden farklı, bir daha söylüyorum. Bizim huylarımız bozulmuş.

“Yo, ben evliyâullah arasında ayırım yapacak bir insan değilim. Mücevherin kıymetini kuyumcu bilir, benim öyle bir hakkım, selahiyetim yok.”

“E ne yapacağım o zaman?”

Kendisi anlattı rahmetli Raif Cilasun, hatta belki bantlarda da var da işte onun da belki çekimleri vardır ama oynatamadılar bunlar.

“E ne yapacağım?”

Siz olsanız ne yaparsınız?

İstihareye yatarsınız.

İstihareye yatmış. Hasan Basri Hoca “İstihareye yat.” demiş çünkü.

Raif efendi diyor ki;

“Benim gönlüm Sami Efendi’ye bağlanmaktan yanaydı, meylim o tarafaydı. Üç defa rüyada Mehmed Zahid Kotku Efendi çıktı.”

Üç defa.

Neden?

Bilemezsiniz. Ben söyleyeyim: Zamanın kutbu olduğu için, makamın sahibi olduğundan. Rüya bu.

“Ben de gittim Mehmed Zahid Efendi’ye intisap ettim.” diyor Raif Cilasun. Yani bizim tekkeden derviş.

Peki Sami Efendi ne diyor?

Sami Efendi *kaddesallahu sırrahu'l-azîz* de Hocamız'ı göstererek demiş ki;

“Zamanın kutbu'l-aktabı budur.”

İnşaallah onun kimlerin yanında söylendiğini, vesaireyi belgelendirip size naklederim.

Yani iki ilk anda hatıra gelen isim ama bir tanesi diyor ki;

“Zamanın kutbu'l-aktabı budur.”

Acaba bunlar mütevazı olurlar, karşı tarafı üstün görürler, ondan mı?

Hayır. Hayır. Ben vaziyeti biliyorum. Sami Efendi, Hocamız'ı bayramlarda seyranlarda ziyarete gelirdi, tebriki yapar, giderdi. Mahmud Efendi gelir, elini öper, tebriki yapar, giderdi. Biliyorum yani. İş öyle tevazu meselesi vesaire değil.

Hocamız, Sami Efendi'nin dervişi Medine'de Abdullah Efendi vardı, “Nerede kaldın?” demiş. “Birkaç gün görünmedin.”

“Sami Efendim Medine'ye geldi de işte onun hizmetindeydik, ondan gelemedik.”

Azarlamış. Hocamız kimseyi azarlamazdı. Halbuki İzmirli Abdullah Efendi Sami Efendi'nin dervişi ama Hocamız azarlamış "İki-üç gün niye gelmedin?" diye.

Neden?

Makamın bilinmesi için.

Abdulaziz Hocaefendi... Postnişin ama "Bu Bursalı Mehmed Zahid Efendi yok mu?" dermiş, "Bunun makamı çok yüksek." dermiş. Abdulaziz Bekkine, bu *Râmuzü'l-ehâdîs*'in meallerini not aldıkları şeyh efendi.

Ali Haydar Efendi kim?

Çarşambalı Mahmud Efendi'nin şeyhi. Ali Haydar Efendi, yaşlıydı biraz, ayakları iyi tutmuyordu, yatalak gibiydi. Kalkabiliyordu ama zor. Hocamız Bursa'dan vazifeye tayin olup gelince, 1952 yılında, o zaman daha genç tabi. 80'de vefat etti, vefatından 28 yıl önce yani. Daha genç durumdayken Ali Haydar Efendi'yi ziyarete gitti. Babamla beraber Hocamız ziyarete gitmişler. Ali Haydar Efendi yatalak haliyle yataktan kalkmış, merdiven başına kadar gelmiş Hocamız'ı karşılamaya.

Hocamız'ın yaşı Ali Haydar Efendi'den çok küçük. Müridler demişler ki;

“Efendim kalkmayın, o gençtir, işte gel-
sin yanınıza, yatakta...”

“Bu zâta mı kalkmayacağım? Bu zâta mı
kalkmayacağım? Bu zâta mı kalkmayacak mı-
şım?!”

f. Şeyh Ziyâeddin Efendi, Mehmet Za- hid Efendi'yi Ziyaretinde İki Kerame- tine Şahit Olmuştur

Babam bu hadiseyi yaşamış bir kimse ola-
rak anlatıyor.

Ziyâeddîn Efendi vardı, Şeyh Ziyâeddîn
Efendi, Gölcük'te ben konuşma yaparken
gelmişti, orada tanıştık ilk defa. Gürsel'in
babası getirmişti. Kazım Yavuz getirmişti. Bu
Mardin mi oluyor, orası nereye bağlıysa, Sa-
vur filan tarafları, orada şeyh. Şeyh Ziya
Efendi *rahmetullahi aleyh, kaddesallahu sır-
rahu'l-azîz*, o anlattı. Ben söylemeden kendi-
si anlattı. Mübarek benden yaşlı, biz Göl-
cük'te konuşmayı bitirdik, musafaha ederken
benim elimi öpmeye kalkıştı. Mütevazı insan.
Dervişlik terbiyesi almış insan. O anlattı ben

söylemeden. Aynen mahalli dil ile ifadesi şöyle;

“Vallah ki ilk görüşmemde daha iki kerametini görmüşem.”

Hocamız’ın iki kerametini anlatıyor bize.

Kim anlatıyor?

Şeyh Ziyâeddîn.

Bir de ilerici gazeteler diyor ki;

“Bu şeyhler birbirlerini sevmez, hep birbirlerinin aleyhinde olur.”

Onu siz yaparsınız şaşkınlık! Herkesi kendiniz gibi mi sanıyorsunuz?

İki kerametini, ilk defa Mehmed Zahid Hocaefendi’yi ziyarete gittim, ilk tanışmamız, ilk karşılaşmamız, kapıdan içeri girdim, *selamun aleyküm* dedim, Hocamız, Mehmed Zahid Kotku hazretleri baktı, *aleyküm selam* dedi.

“Oo...” demiş Hocamız, “hem şeyh hem seyyid” demiş.

Seyyiddi Ziyâeddîn Efendi. Peygamber Efendimiz evladından, evlâd-ı Resûl *sallallahu aleyhi ve sellem*, hem seyyid olduğunu

söylemiş hem de şeyhlik yaptığını söylemiş. Daha tanışmadılar ki, daha kapıdan girdi, *selamun aleyküm* dedi.

Bu nedir?

“Vallah ki ilk görüşmemde iki kerametini görmüşem.”

Keramettir bu. Allah bildiriyor işte.

Allah sevgili kullarına karşısındakinin ciğerinin köşesini bildirtir; ne mal olduğunu da bildirtir, ne cevher olduğunu da bildirtir.

Hocamız sünnetin ihyacısı idi, sünneti uygulardı ve icra ederdi. Giyimi kuşamı; şalvarıyla, sakalıyla, hâzâ müslüman alim. Öyle kravatlı mıravatlı, fötr şapkalı filan değildi Hocamız.

Ben Diyanet’te çok müftü efendiler bilirim, siz de bilirsiniz, kravatlı... Ama Diyanet İşleri Başkanlığı zorluyor. Hem imamları hem mimamları zorluyor;

“Hutbe okurken kravat takacaksın!”

Boynunu bağlayacak, kravat takacak.

Sakal bırakanı sevmiyor. Yahu kravat takmak papazlara yakışıyor da, papaz kıyafeti

de müslümanda öyle bir şey yok. Hocamız, böyle böyle gezerdi, yakayı iliklemezdi.

Kravat?

Hâşâ, sümme hâşâ, sümme hâşâ! Tam kıyafeti şalvar. “Bu şalvar iyidir evladım.” derdi, “Bu tarafı eskirse bu tarafı çevirirsin. Diz yapmaz, yırtılmaz.” derdi.

Evde entari giyerdi. Yani gecelik olarak, ev kıyafeti olarak pijama değil, entari. İslâmî. Öyle giyerdi. Ben de heves ettim, bir entari yaptırdım, giyeyim dedim. Olmuyor yahu, alışmamışız, ayağını atamıyor insan. Ama o öyle, yani İslâmî kıyafet. Takke giyerdi. Sakalı vardı başkalarının sakalı olmadığı zamanda, sinekkaydı traş oldukları zamanda. Sakalı da teşvik ederdi.

Bir hatıram:

Hocamız çok zarif insandı, ehl-i haldi, çok arif insandı. Camiden -İskenderpaşa Camii- çıktık, biz arkasında el pençe divan müridân. Hocamız çıktı, birileri avludan el öptüler. Heybetli, göbekli, benden uzun boylu bir şahıs.

“Sen kimsin evlat?” dedi.

“Ben falanca yerin müftüsüyüm.” dedi o zat, el öpen şahıs.

Müftü ama traşlı, sinek buraya konarsa kazara, buraya kadar kayar, zızzt, çeneden aşağı düşer. Müftü traşlı.

Hocamız hiçbir şey demedi. Karşıda bir kişi daha vardı, kısa boylu, güzel sakallı, siyah, beyaz yüzlü, hoş bir insan. Bir yerin - Seka; İzmit Seliloz Kağıt Fabrikası- genel müdürüydü. Sakallıydı genel müdürken. Çünkü müsteşar muavini de sakallıydı, yani bakanlıktaki en yüksek mevkideki de bizim Kenan Kul, ihvânımızdı. Onun da buraya kadar bir hokka sakalı vardı.

Neden?

Hocamız sünneti ihya edici olduğu için. Müridleri bakanlık yaptı, sakallı; genel müdürlük yaptılar, sakallı. Yani sünneti ihya ederdi.

Hocamız dedi ki;

“Bu da Seka Genel Müdürü.”

Yürüdü, gitti.

Ne demek istedi?

“Sen müftüsün, traşlısın, halbuki din adamısın, bu da Seka Genel Müdürü, dünya ehli bir fabrikanın genel müdürü, siyasilerle ilişkili bir insan ama bu sakallı. Olmaz böyle şey.” demek istedi.

Anlayana sivri sinek saz, anlamayana davul zurna, top tüfek az, o kadar.

Evet, sünneti ihya ediciydi.

Mürşid-i kâmil-i mükemmildi.

Dünyayı terk etmiş bir insan da değildi. Bu çok önemli çünkü Peygamber Efendimiz öyle yapmadı.

Peygamber Efendimiz devlet kurdu.

Kurmadı mı?

Kurdu.

Elçi göndermedi mi?

Gönderdi.

Elçi kabul etmedi mi?

Kabul etti.

Kanun koymadı mı?

Medine'nin çarşısına pazarına, Medine'nin ilk anayasası diye -erbabı bilir içinizden- koydu.

Çarşı pazarda teftişler yapmadı mı Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz?

Yaptı.

Bir keresinde çarşığı gezerken bir çuvala baktı, üstü güzel, elini soktu çevirdi, alt tarafı ıslak, bozuk. Malın üstü mostra, gösteriş, alt tarafı ıslak, bozuk.

Ne dedi Peygamber Efendimiz?

Men gaşşenâ fe-leyse minnâ. “Müşteriyi aldatan, alışverişte bizi aldatan bizden değildir.” dedi.

“Ticaret dürüst yapılacak.” diye kural, kaide koydu. Nasihat etti. İyi bir tüccar nasıl olur, hadîs-i şerîfleri var.

Kendisi ticaret yapmadı mı? Kervan işletmedi mi?

Yaptı.

İslâm dünyayı boşlamak, bırakmak yolu değildir. İslâm dünyayı düzenleme yoludur,

dünyaya nizam, düzen verme, güzelleştirme yoludur. Dünyalık vazifelerimiz de var. Ticaret vazifemiz de vardır, evin reisi olarak da vazifemiz vardır. Hiçbirisi ihmal olmaz.

g. Mehmet Zahid Efendi Balkanların En Büyük Motor Fabrikası Gümüş Motor'u Kurdu

Hocamız, değil Türkiye'nin, Balkanlar'ın en büyük fabrikasını kurdu bize; Gümüş Motor Fabrikası.

“Hocam böyle fabrika bilmiyoruz biz.”

Bilirsiniz bilirsiniz... Sonra elimizden aldılar da “Pancar Motor” dediler.

Şimdi bildiniz mi?

Şimdi herkes biliyor çünkü Pancar Motor hâlâ tarlalarda poto poto, poto poto... sulama işlerinde kullanılıyor.

İşte o fabrikayı Hocamız kurdu, biz kurduk. Ben konuşmalarını hatırlarım, o fabrikanın kurulması için Hocamız'ın huzurunda yapılan toplantıları hatırlarım. Değil Türkiye'nin, Balkanlar'ın en büyük motor fabrikasıydı o. Zaten Arap âleminde motor fabrikası filan yok; Suriye'de, Irak'ta, Suud'da yok.

Balkanlar'ın en büyük motor fabrikasını kurdu Hocamız. Hâlâ hizmet görüyor ama bizim elimizden çıktı. Yönetimi şeker pancar kooperatiflerden Şekerbank'ın eline geçti. Başkaları kaymağını yiyor. Olsun, biz millete, memlekete hizmet ettik ya... Kaptıranlar hesabını versin, o ayrı mesele.

Hocamız sanayiciydi. Hocamız'ın yetiştirdiği insanlar Türkiye'nin sanayiini ve bugünkü hale gelmesini... Bugün dışa ihracat yapan kötü yöneticiler olmasa, gölge etmeseler dünyanın sayılı devletlerinden birisi olacak olan Türkiye'nin bugünkü hale gelmesinde çok büyük payı olan bir insan. Din adamı ama öyle. Din adamı ama sanayici.

Gidip de fabrikayı kendisi mi açtı?

Hayır, yönlendirdi, konuştu, emretti, yaptırttı. Müridlerine yaptırttı, biz yaptık.

Siyasete soktu. Siyasete girenleri destekledi, himaye etti, besledi, korudu. Sonra da hata yaptıkları zaman hatalarını da söyledi. Ama müslümanları "Türkiye'nin idaresinde sizin hakkınız var, ne demek..." diye o işin içine soktu. O zamana kadar yoktu böyle şeyler.

Hocamız'ın dinî tarafı, dünyevî tarafı, her şeyi tam Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in [sünnetine] uygun tarzda idi.

Uluslararası bir şeye açtı bizim ufkumuzu... Eskiden işte camiden eve, evden camiye... Türkiye'nin 50 yıl önceki durumları... Bilirim ben gelişmeleri, gözümün önüne geliyor. Hocamız bizi Pakistanlılarla bulaştırdı, tanıştırdı. Cemaat-i Tebliğ ile tanıştırdı. Suriyelilerle tanıştırdı. Suriye'den, Şam'dan bir sürü ihvânımız var.

Halep müftüsü Hocamız'ın halifelerinden. Mısır'dan, Cezayir'den, Tunus'tan, Sudan'dan, pek çok yerlerden, Amerika'dan, İngiltere'den, Afrika'nın Komor adalarından ziyaretçiler gelirdi.

Hocamız bizi oralarla cihanşumul bir cemaat haline getirdi. Böyle içine kapalı bir tekke, bir böyle kendi halinde adı sanı duyulmaz bir şey değil. Uluslar arası, dünya çapında bir şey oldu. Pakistan'dan bilirlen, İngiltere'den överler, Amerika'da ruhuna Fatihalar gönderirler, "Hoca dediğin böyle olur." derler.

Ben nasıl bir insan olduğu anlaşılsın diye birkaç kerametini söyleyerek onun için okunmuş hatimlerin duasını yapmaya geçeceğim.

Berlin'den bir kardeşimiz var, sakallı, cübbeli, bizim ihvandan, kale gibi sağlam. Maraş'ın Elbistan'ından oraya gitme bir ihvanımızdan kardeşimiz var. Dürüst bir kardeş, hacı bir kardeş. Bu av meraklısıymış. Maraş'tayken tüfeği, çiftelyi almış, kuş avlamaya gidermiş. Rüyada bakmış ki bir ağacın üstünde bir sürü kuş var, oh şunlara bir atış yapayım, kaç tane kuş vuracağım diye tüfeği doğrultmuş...

Kendisi anlatıyor. Berlin'den adresini, telefonunu verebilirim. Söylediğim sözler senetli sepetli, yani şişirme değil, gerçek. Çok acayip bir olay olduğu için telefonunu veriyim, tahkik edin ki gerçek, yani imanınız kuvvetlensin.

Kuşlar uçmuşlar, üç tane kuş kalmış. "Bari şunları vurayım" demiş, tüfeği yine ayarlarken bir sakallı zat gelmiş, bir azarlamış bunu, bir azarlamış...

“Sen evliyâullahın bazen kuş şeklinde göründüğünü bilmiyor musun? Bunlara atış mı yapacaktın?” demiş. Yani demek istemiş ki;

“O kuşlar evliyâullah.” Azarlamış bunu. “Bırak avcılığı!” demiş. Avcılığı bırakmış. Maraş’tayken, Elbistan’dayken bu kardeşimiz avcılığı bırakmış.

“Aradan yedi sene geçti” diyor, İstanbul’a gelmiş, İstanbul’da demişler ki;

“Bir mübarek hoca efendi, şeyh efendi var, onu ziyarete götürelim seni.”

Hocamız’a getirmişler. Hocamız’ın yanına girince bir de ne görsün? Rüyada kendisini azarlayıp da avcılığı bıraktıran Hocamız değil mi? Ta kendisi. Afallamış böyle, şaşırmış. Hocamız da onun kulağına eğilmiş, demiş ki;

“Ondan sonra bir daha avcılık yapmadın, değil mi?”

Neyi gösteriyor bu?

Yedi sene önceki Maraş’ta cereyan eden olaydan Hocamız’ın haberdar olduğunu gösteriyor.

Yani adamın biri Maraş'ta bir rüya görmüşse sana ne? Sen nereden bilirsin? Bilir misin?

Bilmezsin. Kimse bilmez. Erbabı olmayan bilmez. Ama Maraş'ta birisinin rüyasına giriyor, yedi sene sonra karşısına geldiği zaman da "Ondan sonra avlanmadın, değil mi?" diye bir de bildiğini bildiriyor.

Hocamız böyle bir kimseydi.

Medine-i Münevvere'de, hacca gidenlerin tanıdığı, ihvânımızdan Mustafa kardeşimiz var, orada ticaret yapıyor. Mustafa Büyükanbarlar.

"Rüya gördüm" diyor, "rüyamda hocam dedi ki; 'Mustafa artık ben gidiyorum, hadi Allah'a ısmarladık.'" "

Mustafa rüyadan uyanmış ağlayarak, hanımına demiş ki;

"Hocamız vefat etti."

"Dur yahu, hayır söyle, Allah ömür versin."

"Yok, rüyada bana veda etti, Hocamız vefat etti."

Telefon etmişler, araştırmışlar, Hocamız vefat etmiş.

Bunu “Beni de ziyaret etti, benimle de vedalaştı.” diye birkaç kimseden duydum. Ama Mustafa’nın ismi, adresi bende var.

Bolulu, şimdi Düzce’de zelzele oldu ya, yolun kenarında bir camide biz namaz kıldık, o caminin imamıymış. Muhiddin Efendi’ye mensupmuş. Bolu’da Muhiddin Efendi vardır, *rahmetullahi aleyh, kaddesallahu sırrahu’l-azîz*. Hocamızla muhabbetleri çok iyiydi, onun halifelerindenmiş hatta. İmam, başka bir şeyhin müridi yani. Tamam mı?

İstanbul’a gittikleri zaman Hocamız’ın Süleymaniye Camisi’ndeki kabrini ziyarete gitmişler. Kendisi bana anlattı. Biz orada namaz kılınca “Kimsiniz?” filan dedi, tanıştık. Yani biz namaz vaktinin dışında orada kılmış-tık ama o da gördü bizi, geldi konuştuk, tanıştık. O “Ben” dedi, “Muhiddin Efendi’nin dervişânımdım.” Benim de kim olduğumu anlayınca, “Ha” dedi, “Hocaefendi hazretleri çok mübarekti. Geçenlerde iki arkadaş Süleymaniye’de onun kabrini ziyarete gittik... - Birisi İzmir’deymiş, bu Düzce’de- Geceleyin

rüyamda Hocaefendi hazretleri geldi, bana teşekkür etti.” dedi. Rüyadan uyanmış, ertesi gün arkadaşına gitmiş, demiş ki;

“Yahu İstanbul’da Mehmed Efendi’nin kabrini ziyaret etmiştik ya, herhalde hayırlı bir şey yaptık, mübarek rüyama girdi, bana teşekkür etti.” demiş arkadaşına. İzmir’de olan öbür arkadaşına böyle söyleyince o da demiş ki;

“Hay Allah, benim de rüyama girdi, bana da teşekkür etti.”

Bir tanesini söyleyeyim

Bizim Adapazarı’nda Fevzi amca diye bir ihvânımız vardı. [Mehmed Zahid] Hocamız’a gelmiş;

“Hocam sizi Adapazarı’na götürüyüm mi?”

“Peki evladım.”

Mercedes’e binmişler sonra da gitmişler. Hocamız temiz hava alsın diye Esentepe’ye çıkarmış. Esentepe Adapazarı’nın Ankara yoluna bakan tarafında bir tepe gibi, orada mezarlık vardır. Hocamız’ı oraya götürmüş, işte kır sefası yapıyorlar, piknik değil. -10 dolar ceza yedim yabancı kelime kullanmaktan.- O

sırada bir cenaze gelmiş, Hocamız kalkmış gitmiş, Fevzi Efendi rahmetli anlattı, nur içinde yatsın, cümle geçmişlerimize Allah rahmet etsin.

Hocamız gitmiş, adamın cenaze namazını kıldırmış, bak adama ne nasip olur, cenaze namazını kıldırmış, kabre gömdürmüş, telkinini de vermiş.

Bu adam kimmiş?

Bir polis emeklisiymiş. İki defa Hocamız'a intisab etmeye İstanbul'a gelmiş, iki defa, her seferinde de Hocamız ya hacda ya umrede ya seyahatte; nasip olmamış. Zavallı emekli zât, Hocamız'dan ders alamamış ama sevgisi var, ilgisi var; iki defa gitmiş. Cenaze namazını kim kıldırdı? Hocamız. Telkinini kim verdi? Hocamız. Demek ki onun ziyaretini bilmiş, demek ki dervişliğe, evlatlığa kabul etmiş.

Evliyâullahın halleri böyle metreyle ölçülmez, kiloyla tartılmaz, ilginç şeylerdir. Bunların hepsi ispatlı şeyler olduğu için söylüyorum. Efendim, daha çok şeyler var. Bir şey daha söyleyeyim.

Yahya Oğuz anlattı.

Hocamız'ı almışlar Almanya'ya götürmüşler. İlk defa. Öyle Almanya'ya gelmek çok olmadığı zamanda. Almanya'ya götürmüşler, bir şehre gitmişler. Hocamız eliyle koymuş gibi mahallelerden geçmiş, bir evin önüne gelmiş -Almanya'ya ilk defa gidiyorsunuz-, bir evin önüne gelmiş, zile basmış, Hocamız. Kapı açılmış, karşıda kravatlı, lacivert elbiseli -damat kıyafeti-, birisi Hocamız'ı görünce güp bayılmış. Bir Hıristiyan kızla evlenmeye gidiyormuş, bizim ihvandanmış, damat kıyafeti o (o yüzden anlamında). Hocamız'ı görünce şafak atmış, bayılmış. Mübarek nereden bildin onun evini, adresini, yerini Almanya'da, hiç gitmediği için. Evi Allah'ın, keremeti gibi...Haktır ve gerçektir, Kur'ân-ı Kerîm'de, hadîs-i şerîfde, İslâm tarihinde, İslâm fıkhında, akaid kitaplarında olan bir şeydir. Mühim olan, sizler için bizler için şu anda mühim olan, bizim de Allah'ın sevdiği kul olmaya çalışmamızdır. Yoksa başkasının kazancı başkasınadır, senin kazancın sanadır, gemisini kurtaran kaptandır. İşte güzel insanlar, işte mübarek insanlar, işte Allah'ın sevgisini kazanmış insanlar, işte Resûlullah'ın yo-

lunun hasları. Sen de öyle ol neyi almayı yapıyoruz? Arkasından arsa mı toplayacağız, para mı toplayacağız?

Hayır.

Sen de öyle ol kardeşim. Sen de aklını başına topla ağa veya bey her ne isen, sen de Allah'ın rızasını kazanmaya çalış, sen de Allah'ın sevdiği bir kul olma gayreti... Dünya fâni, bu dünya hiçbir kimseye yar olmadı! Ve olmayacak. Sana da olmayacak, bana da olmayacak, hepimiz göçüp gideceğiz. Âhîret bâki, âhîret ebedî. Âhîrette cennet kazananlara ne mutlu. Âhîrette cehennemlik olanlara ne yazık.

Allah bizi rızasını kazananlardan, cennete girenlerden, cemalini görenlerden eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
6 Şa'bân 1420 / 14.11.1999

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü